LIBRIS

IAIN M. BANKS

JUCĂTORUL TOTAL

Traducere din limba engleză
GABRIEL STOIAN

NEMIRA

LIBRIS

Cuprins

1. Placa 7
2. Imperium 135
3. Machina ex machina 317
4. Pionul liber 415

Aceasta este povestea unui om care a plecat departe vreme îndelungată, doar pentru a participa la un joc. Omul este un jucător pe nume „Gurgeh". Povestea începe cu o bătălie care nu este de fapt o bătălie, și se încheie cu un joc care nu este un joc.

Cât despre mine? Vă voi spune câte ceva despre mine ceva mai târziu.

Iată cum începe povestea.

Praful se ridica după fiecare pas. Traversa șchiopătând deșertul, urmând silueta care purta costum de protecție. Arma tăcea în mâinile lui. Aproape sigur ajunseseră la destinație; trecând prin câmpul sonor ale căștii, vuietul îndepărtat al valurilor îi răsuna în urechi. Se apropiau de o dună înaltă, de pe care aveau să vadă țărmul. Reușise să supraviețuiască; nu se așteptase la asta.

Aerul era uscat și arzător în lumina orbitoare, însă în interiorul costumului se simțea protejat de soare și de arșiță; răsfățat și confortabil. O margine a vizierei căștii era întunecată din cauza unei lovituri, iar piciorul drept, de asemenea atins, i se îndoia greoi, făcându-l să șchiopăteze, însă în rest avusese noroc. Ultimul atac se petrecuse în urmă cu un kilometru, iar acum se aflau aproape în afara razei de acțiune a oricărui atacator.

Roiul de proiectile a trecut ca un arc sclipitor peste culmea cea mai apropiată. Le-a văzut târziu din cauza vizierei avariate. A crezut că proiectilele începuseră deja să tragă, însă era vorba doar de razele soarelui, reflectate de formele lor zvelte. Roiul a coborât și s-a legănat la unison, ca un stol de păsări.

Când proiectilele au început să atace, acest lucru a fost anunțat de pulsații stroboscopice de culoare roșie. Și-a ridicat arma pentru a riposta; celelalte siluete în costume deschiseseră deja focul. Unii au plonjat pe solul prăfos al deșertului, iar alții s-au lăsat într-un genunchi. El era singurul care rămăsese în picioare.

Proiectilele au virat din nou, întorcându-se toate în același timp, apoi dispersându-se pentru a porni fiecare în altă direcție. Norișori de praf s-au ridicat în jurul picioarelor lui când loviturile au nimerit aproape. A încercat să țintească una dintre mașinăriile minuscule, dar acestea se deplasau uimitor de iute, iar arma părea mare și greoaie în mâinile lui. Costumul a scos sunete care au acoperit zgomotul îndepărtat de tragere și strigătele celorlalți oameni; în interiorul căștii au licărit câteva lumini, prezentând amănunte privind avariile. Costumul s-a cutremurat, iar piciorul stâng i-a amorțit brusc.

– Trezește-te, Gurgeh!

Aflată alături de el, Yay a izbucnit în râs. S-a răsucit pe un genunchi în clipa în care două dintre proiectilele mici, simțind că acolo se afla punctul slab, s-au îndreptat brusc spre partea lor de grup. Gurgeh a văzut mașinile venind, dar arma vibra nebunește în mâinile lui și părea să țintească spre locurile în care proiectilele fuseseră deja. Cele două vehicule au țâșnit spre spațiul dintre el și Yay. Unul dintre ele a scos o lumină orbitoare și s-a dezintegrat; cuprinsă de exaltare, Yay a scos un strigăt. Celălalt proiectil s-a legănat între ei; ea a întins fulgerător un picior, încercând să îl lovească. Gurgeh s-a întors cu stângăcie pentru a trage în proiectil, nimerind-o pe Yay, al cărei costum a făcut gloanțele să ricoșeze. A auzit-o țipând și blestemând. Apoi, Yay

s-a împleticit, dar a reușit să întoarcă arma; în jurul celui de-al doilea proiectil au izbucnit arteziene de praf în momentul în care s-a întors cu botul spre ei, după care pulsațiile lui roșietice au iluminat costumul lui Gurgeh, umplându-i viziera de întuneric. S-a simțit amorțit de la gât în jos și s-a năruit la pământ. Totul a devenit întunecat și tăcut.

– Ești mort, i-a spus o voce pe un ton concis și rece.

A rămas întins pe solul deșertului. A auzit zgomote îndepărtate, înăbușite, apoi a simțit vibrații ale solului. Și-a auzit inima bătând, dar și creșterea și descreșterea ritmului respirației. A încercat să își țină respirația și să-și încetinească bătăile inimii, dar era paralizat, întemnițat, lipsit de orice control.

Îl mânca nasul. Și îi era imposibil să se scarpine. *Ce caut aici?* s-a întrebat el.

Senzația a revenit. Oamenii vorbeau în jur, iar el se holba prin vizieră spre praful deșertului aflat la un centimetru de nasul său. Înainte de a se putea mișca, cineva l-a tras de un braț. Și-a desfăcut bareta căștii. Yay Meristinoux, fără cască, stătea în picioare și se uita la el clătinând din cap. Își ținea mâinile în șolduri, iar arma, prinsă de încheietura mâinii, se legăna.

– Ai fost groaznic, a spus ea, deși nu fără o urmă de bunătate în glas.

Avea chipul unui copil frumos, însă vocea profundă și rostirea rară trădau o anumită pricepere și sălbăticie; un glas controlat.

Ceilalți stăteau pe pietre, în praf, și discutau. Câțiva se îndreptau spre clădirea clubului. Yay a ridicat arma și i-a întins-o lui Gurgeh. El s-a scărpinat la nas, apoi a scuturat din cap și a refuzat-o.

– Yay, jocul ăsta e pentru copii, a spus el.

Ea s-a oprit o clipă, și-a atârnat propria armă pe umăr și a făcut un gest de nedumerire (iar țevile ambelor arme s-au răsucit în soare, sclipind pentru un moment, și Gurgeh a văzut din nou șirul de proiectile în viteză, astfel că a amețit).

– Așadar? a făcut ea. Nu e plictisitor. Ai spus că te plictisești, m-am gândit că ți-ar plăcea să ieși la o vânătoare.

Gurgeh s-a scuturat de praf și a pornit spre club. Yay a pășit alături de el. Prin dreptul lor au trecut câteva drone recuperatoare, care adunau componentele mașinilor distruse.

– E un joc infantil, Yay. Îți omori timpul cu asemenea prostii?

S-au oprit pe culmea dunei. Clădirea scundă a clubului se afla la o sută de metri depărtare, între ei și nisipul auriu și valurile înspumate și albe. Marea era sclipitoare în soarele după-amiezii.

– Nu mai fi chiar așa de scorțos, i-a spus ea.

Părul ei castaniu flutura în vântul care spulbera coamele valurilor ce se rostogoleau și purta jerbele de stropi înapoi spre largul mării. Văzând câteva fragmente dintr-un proiectil, pe jumătate îngropate în nisip, Yay s-a aplecat și le-a cules, a suflat pentru a îndepărta firele de nisip de pe suprafețele lor strălucitoare și le-a trecut dintr-o palmă în alta.

– Mie îmi place, a spus ea. Apreciez și genul de jocuri la care ții atât de mult, dar... îmi place și asta. A părut nedumerită. Ăsta e un joc. Nu găsești *nicio* plăcere în așa ceva?

– Nu. Și, după o vreme, nici tu nu vei mai găsi vreo plăcere în asta.

Ea a ridicat nepăsătoare din umeri.

– Să așteptăm până atunci.

I-a întins componentele unei mașini dezintegrate. El le-a examinat în timp ce un grup de tineri, îndreptându-se către poligoane, a trecut pe lângă ei.

– Domnul Gurgeh?

Unul dintre tineri s-a oprit și s-a uitat întrebător spre Gurgeh. Pe chipul bărbatului mai în vârstă s-a ivit o expresie trecătoare de iritare, care a fost imediat înlocuită de una de toleranță amuzată, pe care Yay o mai văzuse în astfel de situații.

– Jernau *Morat* Gurgeh? a repetat tânărul, pentru că încă nu era sigur.

– Recunosc totul.

Gurgeh a zâmbit elegant și, din câte a văzut Yay, s-a îndreptat ușor de spate, părând ceva mai înalt. Chipul tânărului s-a luminat. Imediat după aceea a făcut o plecăciune ceremonioasă. Gurgeh și Yay au schimbat priviri semnificative.

– Sunt *onorat* să vă cunosc, domnule Gurgeh, a spus tânărul, zâmbind cu gura până la urechi. Mă numesc Shuro... Și sunt... a spus el râzând. Vă urmăresc toate jocurile, dețin un set complet al lucrărilor teoretice pe care le-ați scris și...

Gurgeh a dat aprobator din cap.

– Foarte precaut din partea ta.

– Adevărat. Aș fi onorat dacă, atunci când vă aflați aici, ați accepta să jucați cu mine... în fine, orice. Cel mai bine mă pricep la Desfășurare, am depășit nivelul trei, dar...

– Numai că, din păcate, handicapul meu este lipsa de timp, a spus Gurgeh. Sigur, dacă apare ocazia, voi fi încântat să joc cu tine.

A schițat o mișcare din cap către tânăr.

– Mi-a făcut plăcere să te cunosc.

Zâmbind, tânărul a roșit și s-a retras.

– Plăcerea este de partea mea, domnule Gurgeh... La revedere... la revedere.

A zâmbit încurcat și s-a grăbit să se alăture prietenilor lui.

Yay l-a urmărit îndepărtându-se.

– Îți plac asemenea lucruri, nu-i așa, Gurgeh?

– Nicidecum, a spus el tăios. E supărător.

Yay a continuat să-l urmărească pe tânăr, măsurându-l din cap până în picioare cum călca prin nisip. A oftat.

– Tu ce părere ai? a spus Gurgeh, privind cu dezgust la fragmentele de proiectile pe care le avea în mâini. Îți place toată... toată distrugerea asta?

Partida dintre Gurgeh și Lo Wescekibold Ram a atras atenția tuturor. Fascinate de acel străin ciudat, care refuza să vorbească, agențiile de presă au trimis cei mai acerbi reporteri și operatorii cei mai capabili să surprindă cu camerele lor orice expresie facială trecătoare care să-l facă pe subiect să pară urât, prost sau crud (dar preferabil toate la un loc). Fizionomia lui Gurgeh, deosebită de cea a azadienilor, era văzută ca o provocare de cameramani și ca un pește mare într-un butoi mic, de către alții.

Numeroși amatori plătitori înapoiaseră biletele luate pentru a urmări alte partide ca să îl urmărească pe Gurgeh, iar galeria oaspeților s-ar fi umplut de mai multe ori, chiar dacă sala în care el jucase înainte fusese schimbată; acum se alesese un cort mare, înălțat într-un parc, la doar câțiva kilometri de Grand Hotel și Palatul Imperial. Cortul putea găzdui de trei ori mai mulți spectatori decât sala și, cu toate acestea, gemea de lume.

Ca de obicei, Pequil sosise de dimineață, cu mașina Biroului pentru Afaceri Străine, pentru a-l duce pe Gurgeh în parc. Apexul nu a mai încercat să se așeze în fața camerelor de filmat, ci i-a îndepărtat grăbit pe cameramani pentru a-i face loc lui Gurgeh.

Acesta i-a fost prezentat lui Lo Wescekibold Ram, un apex scund și îndesat, cu o față mai aspră decât se așteptase Gurgeh și cu o ținută milităroasă.

În cadrul partidelor mai puțin importante, Ram a jucat incisiv și rapid, și au terminat două asemenea jocuri în prima zi, încheind aproape la egalitate. Gurgeh și-a dat seama cât de mult se concentrase în acea zi abia seara, când a adormit privind la ecran. A dormit aproape șase ore.

În următoarea zi au jucat alte jocuri mai puțin importante, dar, prin acordul dintre ei, jocul s-a prelungit până la sesiunea de seară; Gurgeh a simțit că apexul îl testa, încercând să îl obosească sau măcar să vadă care erau limitele anduranței lui; aveau să joace toate cele șase jocuri mici înainte de a trece la tablele principale, iar Gurgeh și-a dat seama deja că jucând unu la unu cu Ram era expus unei încordări mai mici decât atunci când jucase împotriva altor nouă jucători.

Jocul a devenit alt război de uzură, prelungindu-se toată după-amiaza, și Ram nu a sugerat să continue până seara. În cursul serii, Gurgeh și-a petrecut două ore analizând partida împreună cu nava, apoi, pentru a-și șterge totul din minte, a urmărit câteva canale de televiziune ale imperiului.

Existau filme de aventuri, concursuri de întrebări și răspunsuri, comedii, documentare și emisiuni de știri. A căutat prezentări ale partidei lui. Era menționat, dar jocul relativ plicticos din acea zi nu merita prea mult spațiu. Și-a dat seama că agențiile deveneau din ce în ce mai puțin amabile față de el, de aceea s-a întrebat dacă acum regretau că îl susținuseră când, în timpul primului meci, fusese atacat concertat de ceilalți jucători.

În următoarele cinci zile, posturile de știri s-au arătat chiar mai puțin încântate de „Străinul Gurgey“ (din punct de vedere fonetic, limba Eähică era mai puțin subtilă decât Marain, astfel că numele lui

era mereu pronunţat sau transcris incorect). A încheiat partidele mai puţin importante aproape la acelaşi nivel de puncte cu Ram, apoi l-a învins la Tabla Originii după ce, la un moment dat, fusese mult în urma lui, şi a pierdut la Tabla Formei la o diferenţă foarte mică.

Agenţiile de ştiri au socotit imediat că Gurgeh era o ameninţare la adresa imperiului şi a binelui public şi au declanşat o campanie pentru izgonirea lui de pe Eä. Au susţinut că era în legătură telepatică cu *Factorul Limitator* sau cu robotul numit Flere-Imsaho, că folosea tot felul de droguri pe care le ţinea în bârlogul viciilor şi în emporiul în care trăia pe acoperişul de la Grand Hotel, apoi – ca şi când abia atunci descoperiseră acest fapt – că putea secreta droguri în propriul corp (ceea ce era adevărat), folosind glande smulse de la copii mici în cadrul unor operaţii cumplite şi mortale (lucru neadevărat). Se părea că acele droguri îl transformau într-un super computer sau într-un maniac sexual (chiar şi una, şi alta, potrivit altor articole).

O agenţie de ştiri a descoperit Premisele lui Gurgeh, pe care nava le redactase şi le prezentase Biroului de Jocuri. Se susţinea că Premisele erau prefăcute şi reflectau în mod tipic dublul limbaj, ambiguu, dulceag, folosit de Cultură, o reţetă care ducea la anarhie şi la revoluţie. Agenţiile adoptau tonuri potolite şi reverenţioase când apelau la împărat „să facă ceva“ în ceea ce privea Cultura şi învinuiau Amiralitatea pentru că, deşi vreme de decenii avusese cunoştinţă de acea adunătură de perverşi mizerabili, nu le arătase cine era şeful şi nici nu îi zdrobise complet (o agenţie foarte curajoasă a mers până acolo încât a susţinut că Amiralitatea nu ştia cu certitudine unde se afla planeta-mamă a Culturii). Jurnaliştii înălţau rugi pentru ca Lo Wescekibold Ram să îl şteargă pe Străinul Gurgey de pe Tabla Devenirii la fel de hotărâtor cum Amiralitatea va distruge Cultura socialistă şi coruptă. Ei l-au îndemnat pe Ram să folosească opţiunea fizică dacă era nevoie, acest lucru va arăta din ce era alcătuit acel papă-lapte de Străin (probabil literal).